

Latweesch u Nwises.

Nr. 52. Zettortdeenä 25tä Dezember 1847.

Vateiziba.

Schodeen, fur man buhs pateizibu fazzih't teem, kas til mih'tu prahtu man parahdijufchi pee awischi faraktischanas, schodeen nemschohs papreeschu pateizibu doht teem, kas mannu fir'di schinnl gaddä ihvaschi eepreezinajufchi un manni spehzinajufchi tai tizzibä: tas kungs patlausa tohs nabbagus! — Es ne leedsohs, ka es brihscham sinaggi us Deewu esnu nopuhtees: Mans Kungs un mans Deews! ja Tu man tahdu fir'di effi dewis kas zeesch lih'di ar teem, kam behdas irr Jaredi, kalabb tad effi til wahju man to rohku dewis, ka ne spehju arri scheem palih'dseht! Zif dasch waid un brehz un raud ar gau-schahm affarahm, ar pahri rubbuleem tam warretu tahs affaras noslauzih't, ar pufs simts, jeb simts rubbuleem to warretu glahbt, bet fur lai to naudu nemt wisseem palih'dseht?! Lai Deews ne dohd tahdu gruh'tumu muns wairs redseht, ka schinni pawassari ap Zelgawu bij, fur dascha atraitne, dasch wahrgulis palikke zauru deenu bes maises kummosa, fur laudis nahze luhgtees lai teem par wehdaru dohd darbu. Schinni behdu laikä, kahdä swehtdeenäs wakkara, peenah't seewa mannis aizinah't pee slimma. Tas slimmais gan bija no Wahzu draudses, bet kad tuwumä tam dsihwoju, tad mannis peesauze pee ta pascha. Istabä zaur masahm durwimahm eelih'dis, ko eeraugu? Wihrs, 4 behrnu tehws, gataws libtis gultä, kruhtis sinaggi pubschahs; tam blakkam wezzi krehli peegrubhti, us scheem gult diwi puikeli slimmi; tai paschä istabä gult ta slimma seewa. to slimmu behrnu mah'te slimma, un scho meita, skukis no gaddu diwpadefiniteem, kas arri bija gullä gullejuse, bija ta kohpeja. Tai paschä nammä stahweja Kreewu saldari kohrteli; schee manni mihligi apglaudija, ka ne effoh't lepn's bijis, pee tahda nabbaga atnah'z,

un schee un ta swescha seewa, kas manni bija pee ta slimma atazinajuse, schohs kohpe. Istaba bija auksta, skattohs — wiffi plaukti bija tufsch; man tä fir'ds nosahpeja ar leelu sahpeschanu, ka til ne bija ko ar affarahm raudah't. Saku tam skukim, lai riht no rihta pee mannim atnah't, un suhtu teem slimmeem, kamehr palikke labbaki, ikk no deenas chst. Pee kahdeem augsteem kungeem mahziju tobrihd behrnus bihbeles stahstös un eekritte mannim istahstih't to notikkunu, ka wezztehws Abraäms aishuhg'schanu turrejis par Sodomu un Gomorru; runnaju no tam, zif swehtiga fir'niga aishuhg'schana tiklabb tam luh'dsejam, ka tam, par ko ta luhg'schana Deewa ausis teek laista, un nehmoht tahm jaunahm dwehfelitechm istahstih't, ka mannim ne fenn ar to slimmo notizzees, un tohs usskubbinaju salikt aishuhg'schanu par to slimmo us papibri. Salee-zeet sawus wahrdu, tä tohs mahziju, itin kã Zuh's runnatu ar sawu meesigu tehwu; Deews ne prassa pehz wahrdeem, Deews usluhko zilweka fir'di. Tas bija 3 neddelas preeksch leeldeenas. To behrnu mah'te, tizziga, mihliga un fir'dschehliga gaspascha, kad taifjohs prohjam eet, man eespeede naudu rohkä un fazzija: no-dohdeet scho masumtinu tam nelaimigain namma tehwan. Nahze leeldeenas darbi; pa 4 neddelohm ne biju pee teem kungeem bijis, fur mahzibu doht; te — kad patlabban sawas walka drehbes iswilku un apgehrbu smalkakus tohs swahrkus, man atnah't ar pasi grahmata. Kahds ammata beedris man raksta ta: Esnu dsirdejis, ka Zuh'su draudse bads pee nabbageem; un esnu nohdohmajis teem palih'dseht, eita us Kappa kunga kantora un nemmat us scheem manneem rakiteem simts puhrus rudsu u. t. j. pr. Rudsfi tobrihd makfaja 3 rubl. 50 kap. sudr. puhra. Mannu preeku! — Geschu nu usnem't tahs

preeksch leelbeenas atlaistas stundas. Genahzis istabâ un laipnigi no mahtes un behrneem us-nemts, un apsehdees pee galda no jauna jaunee-schus mahziht, prassu: kâ buhs firðsmihlakee! ar to aisluhgfschanu par to nabbagu kurpneeku, ko winnu lahgu Zuhß luhðsohs us papibra fa-lift? Woi buhseet scho aisluhgfschanu ar siipru un firsnigu nopuhfschanu pee: Deewa laiduschi, un woi effeet to farakstijuschi, lai ir es to dabbuju lassihht? Utbild man: to effam gan darrijuschi. Prassu: kas sinn, woi Deewam, kas usluhko zilweku firði, woi Deewam ta arri buhs patikluse? Jauneechi us to paleef kluffu. Tad nehnohs atbildeht tã: Zuhßu aisluhgfschana, Zuhßu firðs-nopuhfschana, ar ko Zuhß kluffumã us Deewu effat nopuhstuschees, ta naw wolti bijuse, Deewo to paklaufijis un winsch man — kad patlabban taifijohs pee Zums atnahkt — kwoitanzi ar vasti irr atsubtijis, ka ta winnam irr bijuse patihkama. Un nu nehnohs teem istahstihht, ko patlabban lassijiat. Remmeet aminata beedri! firsnigu pateizibu prettim par scho Zuhßu labbu firði, ko pee simts nabbageem pa mannu draudsi effat parah-bijuschi; ta eepreezinaschana ar ko Zuhß winnus effat eepreezinajuschi, lai Zums peeschfirr mee-rigu duffu!

Deewa zelli brihnischki! Deewo warr palih-dseht ir ar dauds, ir ar masumtiau. Mannim pasihstams no dauds gaddeem, wihrs kam Deewo dewis weeglu apferschanu, ismannibu, un gudribu deesgan pee maifes pelnischanas un wesse-libu, tas labbajã deenã bija dabbujis widdu un firði drufzin maitatees, saehdees pa dauds no tahs zukfura maifes, ko peeminneju 20ã num-meri muhsu awisès. Kad winsch brihscham manã basnijã eeklihde un es sawas affaras flau-zidams tohs nabbagus meerinaju un preezinaju ar swehteem bihbeles wahrdeem, tad tas man usskattijahs un us winna luhpahn karrajahs tee wahrði: ko Tu runna un ko Tu raubi?! Woi tad nu pats arri tizzi — mahzihts zilweks buh-dams — ko tur pasluddini? Tu sinni to labbaki ne ka es, ka tee brihnuma darbi, ko tur stahsti, un ko tu tur runna no Deewa sohda u. t. j. pr. ka tas til prasteem laudim irr rakstihhts. Wihrs

irr muttigs, kad winsch nemmahs ar sawu mehli bihbeles saldenas pukkites plaut nohst, tad buhtu jadohma, ka ne weena pukkite wairs ne atsels un ne ataugß, ka winsch arghahs to walsstibu, ko ir elles wahrti ne pahrspehs. Bet ne warru to ne buht kahdu sliktu jeb taunfirðigu zilweku teikt, talabbad zeetohs un palikkam tã wuslihs draud-sibã. Dauds reis esmu nopuhtees firði par winnu; esmu arri brihscham to sawrup neh-mis un mahzjis, bet — wihrs nizzinaja mannu prastu maissi un ne sinnaja, zil flaweht tohs snepju suhdus! (Skattees Nr. 20 muhsu awisès.) Te schinni gaddã Deewam patik-kahs to peemeleht ar flimmibu; winna lau-lats draugs gulleja sims; leela tam behrnu draudse, weeta bija jaatstahj; maifite palikke plahnaka, jo deenas plahnaka, un wihram bija dikti gruhht! Palihðseju pats ar neezinu, un doh-maju arri us to, woi ne warretu zittur fur pa-lihðsibu dabbuht! bet schihs dohmas flue man atkal atdsihtas, jo nabbagi un gruhhtfirðigi man ilk no deenas firði lausch. Te ne fenn, wihrs eenahkt pee mannim istabã; klaufigohs patlabban ka peeas seewas sawus sohbus eezirtuschahs zits zittu plohsijahs un rehjahs, ka ja buhtu warrejis buht, tahs dwehßeli zits zittam drufkã buhtu faplohsijuschas — wihru eerandijis, mannu, ka tam ihwaschi kas irr ar mannim runnahkt; at-stahschu seewas winnu darrischanas, un ee-eeschu ar to paschu zittã istabã. Wihrs stahw satreekts wissos kaulos. Prassu: kas irr? Te tas nem-mahs mannim tã stahstihht: Mahzitars, kã man-nim notizzees! Nu es teescham redsu, ka Deewo irr Rungs un zits ne weens un swehts irr winna wahrds un pateefigs tas paleef muhschigi! Kã man irr notizzees! Wan Zums esmu brihscham stahstijis zil mannim jakaujahs ar nabbasibu, bet tãpatt kaimejohs juns passtahstihht, ka brihscham man ne bij nej maifes ko ehst. Zuhß pasihstiat mannu gaspa-schu zil ta irr mihliga, kohpiga un labba; tai jakohpj masee behrni un jadarra taggad wissu prastakee darbi! Wakkar no ribta faktinã apseh-dees peenahkt man jaunafais behrninsch klacht, peedurr man sawu galwinu pee zetteem un ma

wahrdus tik jehgdams grabbstiht, wünsch man
 fluhpsta rohkas un es to jautaju, fo tu gribbi?
 Behrns man atbild: maisi! Schis wahrdus man
 kâ affais nasis greese zaur wiffahm kaulu smadse-
 nehin, es iszehlohs, un no firds sahpehm dsihts
 isfrehju us eelu un aiegahju pee darba! Ut
 mahzitajs! zif gruhti nabbadsiba tam, kas gohdu
 proht un sinnahs ka tam irr eespehschana pee
 maises pelnischanas, ja tik ta pelna rastohs!
 Zif tahdam irr gruhti nabbadsibu ness, ta wihrs
 smaggi novubtahs, un nehmahs tablaki slahstihit.
 No sawa darba pahrnahzis un sawa faktina ee-
 nahzis, manna gaspascha man atnahf itt pree-
 zigi prettim. Waizaju, par fo tu preezajees?
 Ee schi man atbild: Kad Tu wihrin biji aiegah-
 jis un es redseju, ka tu wiffos kaulos satreelts
 iszehlees no sawa frehsla. tad manna firds eefsch
 affarahm laistijahs un es ne warreju to behrnu
 pulzinu eeraudisjis nej Deewu lubgtees! Ee ee-
 nahf istaba mannim yawiffain swescha gaspascha,
 gan schahdas drehbes apgehrbusees, bet dahrgs
 lafkats us galwu; no winnas seijas un wallodas
 warreja prast, ka ta bija no augstas zilts. Schi
 nehmahs manni jautahf, ka man klahjotees un
 isprassija muhsu dsihwi un man eedewe diwi
 sudraba rubbutus un sazzija tohs wahrdus klahf:
 warr buht ir turpliffam juhs apwekleschu! Un
 wihrain, man to islahstohf rittinajahs preeku
 affaras pahf waigem, un wunsch isfauzahs un
 novubtehs: Nu es teescham redsu, ka
 Deews irr tas Kungs un zits neweens un
 swehts irr winna wahrdus un pateefigs
 muhschigi.

Augstizelta un lohti zeenijama gaspascha! Woi
 schi awischu lappina Zuhfu rohzinahs eeklihdihs
 to es ne sinnu, bet to es sinnu ka Deewa wahrdus irr
 pateefigs, un fo tas Kungs irr sazzijis Dahwida
 dseefmas 41., 2. 3. 4. ka Deews tas Kungs, scho
 wahrdus us Zums sihmehs. Kas mannim naw bijis
 eespehjams va dauds gaddeem, to Zuhfu laipniga
 firds irr eespehjuse! Zuhfu apschelofschana irr
 atgreesuse maldidannu awi no pohsta weetahm
 pee sahlainahm gannibahm! Zums irr isdeeweess
 firdsweetinâ eekalt tohs wahrdus: bihstees
 Deewu un laujees winna swehtahm ap-

fohlischanahm! Paleekat, augstizeenijama gas-
 pascha, jo prohjam schinni apschelofschana un
 laipnigâ firdi prett nabbageem, un lai Deews wiffur
 tahdu swehtibu Zuhfu darbeem peeleek klahf, ka
 Zuhf dohmajuschu meesu glahbt, jo wairaf
 dwehsefeli paglahbtut us to debbesu walstibu!

Weht man pateiziba jadohd kahdam deenessa
 behrnam no pilsata, kas man tulschâ pawaffaras
 laikâ 3 sudr. rubl. dewis nabbageem isdallihf, un
 zaur pateizibu manni dauds kahf irr eepreezinajis.

Eif jaw Zuhf mihti awischu lassitaji un rak-
 stitaji scho mannu pateizibu ar preeku lassiseet,
 un lassijuschu isgahjuschas neddelas awischu num-
 meri par launu ne nemseet, ja scho gadd ar itt
 ihseem wahrdeem Zums par Zuhfu paligu pa-
 teifschohs. Nemmeet pateizibu mihti aminata
 breedi: Wagner, C. W. Bock, Lundberg,
 W. Hillner, Brasche, W. v. Brieriem,
 J. v. Richter; Jaumpils dsimtskungs A. von
 der Becke; Zuhf stohlmeisteri: A. Leitan,
 M. Vieting, S. Patrin, E. Schönberg,
 S. Mahlberg, J. Bach, J. Lienewaldt,
 J. Bahnberg; Zuhf rakstitaji: Jurte Prinz
 un J. Janowski, un Zuhf mihti rakstitaji
 Baar un Diensberg.

Deewa ta-Kunga apschelofschana lai paleek
 par mums bagatigi ir nahfeschâ gaddâ. Rakstihf
 Jelgawâ tai 23schâ Dezembera deenâ 1847.

W. Pantenius,

Jelgawas Latw. rihta; mahzitajs
 un Latw. awischu apgahdatajs.

Teefas fluddinaschana.

Us pawehleschanu tahs Reiseriffas Majesteetes,
 ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts 1c. 1c. 1c.,
 tohp no Dohbeles aprinka teefas, us luhgschanu tabh
 Leelas Platohnes Silla-krohâ dsihwodamas atraitnes,
 Lawihfes Freudenfeldt, dsim. Grünberg, wiffi tee, kam
 pee tohs atstahtas mantas winnas Krohna Wirzawas
 pagastâ nomirruscha, pee Nurmuischas dsimtas mui-
 schas peerakstita brabla, brihwa arraja Ernst Grün-
 berg, woi mantoschanas jeb zittas kahdas prassicha-
 nas buhtu, jeb kas dohmatu fo prassihf, peh Kurssem-
 mes semneeku likkumu grahmatas §§. 493 un 533 zaur
 scho usaizinati, pee saubeschanas sawu teesu un praf-
 sischannu un pee strahpes muhschigas kluffuzeschanas,
 lihds 20fu Janwar ta nahfama 1848ta gadda, kas par

to weenigu un isflehgschanas-terminu nolikt, ar sa-
wahn prassichanahm un minnu peerahdischanahm woi
paschi, jed zaur weetneekem, fur tahdi wehleti, un
fur wajjadigs ar assistenteem un pehrmindereem pee
schih teefas peeteiktees, sawas prassichanas usdoht
un teefas spreeduntu sagaidiht. To buhs wehrâ list!

Rakstih's ar peederrigu appakschraftu un Dohbeles
aprinka teefas seh geli Zelgawâ, tai 3schâ November
1947.

(L. S.) Albert von Schlippenbach, aprinka sohgis.
(Nr. 1774.) A. Maczewski, sekretêrs.

No Kalnzeema Krohna pagasta teefas teef wiffi tee,
kam pee tahs mantas ta no mahjahm islikta Kalnzeema
saimneela Viktu Zanna Egle kahdas prassichanas buh-
tu, zaur scho usajinati, pee sandeschanas sawas tee-
fas libds 20tu Janwar 1848 scheid peeteiktees. To

buh's wehrâ list! Kalnzeema pagasta teefa, tai 4ta
Dezember 1847.

(L. S.)
(Nr. 973.)

Peefschdetajs A. Pohge.
Teefas sribweris Sauer.

Zitta sluddina swana.

Tee flauzami lohpi, 70 flauzamas gohnis Lee-
las Behrses muischâ pee Dohbeles irr no Zahneem 1848
us arrenti dabbujami, un tas isfohlishchanas-termins
us to 7to Janwar 1848 nolikt. Arentes- mihlotaji
teef zaur scho usajinati, peeminnetâ deenâ preekseh
pufdeenas Leelas Behrses muischâ peeteiktees. Klah-
takas sinnas warr turpatt dabbuht.

Saldes kirspehlê irr wezzas sudmallas us diweem
gangeem, ar weenu deffatini lauka- un dahrsa- sem-
mes un ar labbahu mahju- un lohpu- chlahm, no schi
laika us tschetrapazmit gaddeem us arrenti dabbujamas.
Klaktakas sinnas doht Krohna Wezz- Swahrdes mu-
schas waldischana.

S i n n a.

Teem, kam patiftu, schahs Latweeschu amises ir turpma lassaht, scheid sinnamu darra, ka
tahs arri nahfoshâ 1848ta gaddâ rakstih's. Maksa, apstelleschana un wiffas zittas leetas paliks
kâ preekshlaikâ; bet lai warretu sinnaht, zif amischu lappas buhs list rakstos eespeest, tad ikkats
gohdigs lassitais tohp luhgts, Etteffenhagen kungam pee laika to usdoht, ka tas pirzeju wahrdu
un naudu warretu salassaht. To tee, kas wehlafi schahs lappinas apstellehs, ne warrehs par
launu nemt, kad tee tohs pirmajus nummerus ne dabbuhs libds.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Ribgâ, tanni 22trâ Dezember 1847.

	Sudraba naudâ.			Sudraba naudâ.	
	Rb.	Sp.		Rb.	Sp.
1 jauns dahlderis . . . . . gelbeja	1	33	1 pohds kannepu . . . . . tappe malsachte ar	1	—
1 puhrs rudsu . . . . . tappe malschts ar	1	60	1 — linnu labbakas surtes — —	1	60
1 — kweeschu . . . . . — —	2	75	1 — — flitakas surtes — —	1	40
1 — meeschu . . . . . — —	1	20	1 — tabaka . . . . . — —	—	75
1 — meeschu = putramu . . . . . — —	2	—	1 — dielses . . . . . — —	—	80
1 — ausu . . . . . — —	—	80	1 — sweesia . . . . . — —	2	20
1 — kweeschu = miltu . . . . . — —	3	25	1 muzzâ silku, preeschu muzzâ — —	7	25
1 — bibdeletu rudju = miltu . . . . . — —	2	10	1 — — wihfchnu muzzâ — —	7	50
1 — rupju rudju = miltu . . . . . — —	1	50	1 — farkanas sables . . . . . — —	7	—
1 — sirnu . . . . . — —	2	—	1 — rupjas leddainas sables — —	6	—
1 — linnu = sehklas . . . . . — —	2	25	1 — rupjas baltas sables — —	5	50
1 — kannepu = sehklas . . . . . — —	2	—	1 — smalkas sables . . . . . — —	4	50
1 — kannepu . . . . . — —	5	—			

B r i h w d r i e k t .

No juhrmallas- gubernementu augstas waldischanas puffed: Waldischanas- raktis A. Weitler.

No. 404.

